

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Zondag 2
Ochtenddienst / middagdienst

Broeders en zusters,

- 1. Votum**
- 2. Zegengroet**
- 3. Zingen : Psalm 149 : 1 en 2**
- 4. Lezing van de wet**
- 5. Zingen : Gezang 155 : 1, 3 en 5**
- 6. Gebed voor vergeving van de zonden en vernieuwing door de Heilige Geest**
- 7. Schriftlezing : Mattheüs 22 : 23 - 46**
- 8. Zingen : Psalm 6 : 1 en 2**
- 9. Tekst : Zondag 2 HC**
- 10. Zingen : Psalm 40 : 5 en 7**
- 11. Dankzegging en voorbede**
- 12. Slotzang : Gezang 28 : 1 - 3**
- 13. Zegen**

Middagdienst

1. Votum
2. Zegengroet
3. Zingen: Psalm 149 : 1 en 2
4. Gebed om zegen over de eredienst
5. Schriftlezing: Mattheüs 22 : 23 – 46
6. Zingen: Psalm 6 : 1 en 2
7. Tekst: Zondag 2 HC
8. Zingen: Psalm 40 : 5 en 7
9. Zingen: Gezang 179b (GK)
10. Dankzegging en voorbede
11. Inzameling van de offergaven
12. Slotzang: Gezang 28 : 1 – 3
13. Zegen

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein

We gaan vandaag een begin maken met de behandeling van de eerste zondagsafdeling uit het deel van 'de ellende'. Nee, ik zeg het verkeerd. Het gaat maar niet om 'de ellende' vandaag en de komende weken, maar het gaat om 'onze ellende'. **[Onze ellende]** Om uw en mijn ellende. Over de ellende kun je misschien nog rustig praten. 'Ja, wat is het een ellende, hè?'. Zoals we ook kunnen praten over mensen die door rampen ver weg getroffen zijn. Zoals die mensen in de hoorn van Afrika die getroffen zijn door een verschrikkelijke hongersnood. Maar het gaat vandaag niet over de ellende in het algemeen. En al helemaal niet over de ellende ver weg. Het gaat vanmorgen over ellende die heel dichtbij is. De ellende in uw en mijn leven.

En het gaat vandaag over de vraag hoe we onze ellende leren kennen. Maar voordat we daar mee verder gaan, wil ik eerst nog een belangrijke vooropmerking maken. Als we vandaag over onze ellende nadenken, dan doen we dat niet als mensen die Zondag 1 niet kennen. **[Stilstaan]** Dan doen we dat dus niet als mensen die nog niet weten waar ze met hun ellende naar toe moeten. Als mensen zonder troost. Ook mogen we niet vergeten hoe de tweede vraag van Zondag 1 luidt en waar we de reden vinden om vandaag en de komende zondagen stil te staan bij 'onze ellende'. De vraag luidde: 'wat moet u weten om door deze troost gelukkig te leven en sterven?' Dat we stil staan bij onze ellende is dus om gelukkig kunnen leven onder de troost dat we het kostbaar bezit van Jezus Christus zijn. Het doel is dus niet om mensen ongelukkig te maken. Het doel is ook niet om mensen terug te werpen op zichzelf. Van zo: 'En nu moet je je probleem maar een zelf gaan oplossen'. Want dat zou geheel in strijd zijn met de blijde boodschap van Jezus Christus. Want die is nu juist dat God ons tegemoet komt in onze ellende. Ja, sterker nog de kloof van onze ellende voor ons overbrugd heeft.

[Thema] Ik bedien u dan ook het Woord van de Here onder het volgende thema:

In de diepe kennis van mijn ellende, vind ik mijn rijke troost in Jezus Christus.

Waaruit kent u uw ellende? Dat is de eerste vraag van Zondag 2. Nu kan natuurlijk ieder mens wel wat vertellen over ellende. Want iedereen heeft ermee te maken. De ene mens meer dan de ander. De ene keer dieper dan de andere keer. Maar ieder kan erover meepraten. Over de ellende. Maar een deel van onze ellende is nu ook dat we vanuit onszelf niet eens in staat zijn om de werkelijke omvang van onze ellende te peilen. **[De diepte]**

De diepte van onze ellende moet ons door God zelf geleerd worden. Wat we zo kunnen vertellen over ellende is eigenlijk niet meer dan de nare symptomen van het echte probleem. Het is als bij ziekte. Zoals we bij ziekte kunnen vertellen dat iemand koorts heeft en rillerig is en pijn heeft in zijn buik. Dat zijn ellendige dingen als je dat meemaakt. Maar dat is nog geen echte analyse van het probleem. Als u met deze verschijnselen naar de dokter gaat, dan bent u niet tevreden als hij alleen maar meldt dat u koorts hebt, rillerig bent en buikpijn hebt. Dat wist u al, maar u wilt weten wat de oorzaak is van deze verschijnselen. En als de dokter zelf de oorzaak niet kan opsporen, dan wilt u doorverwezen worden naar een specialist. Want u wilt de oorzaak weten.

Maar die kunnen we niet zelf ontdekken. Al groeit bij meer mensen wel het besef dat er iets grondig mis is met de mens. De tijd van het grote optimisme over de mogelijkheden van de mens lijken voorbij. Je hoort niet zo vaak meer mensen beweren dat de mens in wezen goed is. Maar hóe slecht het met de mens gesteld is, kunnen we alleen leren uit het Woord van God. **[Want alleen]** Want alleen uit het Woord van God kan de mens leren wat de norm is voor zijn leven. Want daar begint het natuurlijk allemaal mee. Met de norm. Als je niet weet dat de normale lichaamstemperatuur voor een mens 37 C is, dan kun je ook niet weten dat 39 graden te hoog is en 35 graden te weinig. En wat is nu de norm voor de mens? **[De norm]** Dat leert ons de wet van God. Dat leert de Here Jezus ons in de samenvatting van de wet. Om te beginnen dat we God lief moeten hebben boven alles. Daar begint het mee.

En laten we daar nu eens bij stil staan. Bij die eis. God liefhebben met heel ons hart, met heel onze ziel, met heel ons verstand en met al onze krachten. Dus met heel ons denken, met heel onze verlangens en met heel ons hart. Dat betekent dus dat al onze verlangens, al onze gedachten, al onze woorden en al onze daden vervuld moeten zijn met de liefde voor God. En waar onze verlangens, gedachten, woorden en daden dat niet zijn, daar schieten we tekort tegenover de Here. **[Echt stilstaan]** En nu moeten we niet te snel gaan. Want dat kan zo maar, omdat we eraan gewend zijn dat we tekort schieten tegenover God. En we dat als een soort noodlot hebben geaccepteerd. Maar zo mag het niet. En zo gaan we er ook niet mee om als wij zelf de gedupeerde partij zijn. Hoe reageren wij als iemand zijn afspraken tegenover ons niet nakomt? Stappen wij daar zomaar overheen? Nee, toch! Wat kunnen we als mensen verontwaardigd doen als een ander

niet heeft gedaan wat hij had beloofd. Of als we niet krijgen wat ons toekomt. Degene die tekort schiet is meestal niet zomaar van ons af.

[Hoe reageren] Stel dat je iemand een huis verhuurt en die persoon betaalt de huur niet. Zeggen we dan na drie maanden: “Ach, die huur van de vorige maanden hoef je niet te betalen, als je nu maar wel de huur van deze maand betaalt?” Nee, we willen dat hij gewoon al de huur nog betaalt die hij schuldig is. En stel nu ook nog eens dat hij allerlei schade aanricht in dat huis. Deuren sloop, de wastafels kapot slaat, de deuren van de kasten in de keuken eraf trekt, de laden molt, dan zullen we de schade daarvan toch op die huurder verhalen. Hij maakt de boel kapot, dus moet hij betalen. Zijn schuld stapelt zich op. Ieder dag dat hij langer in je huis woont en niet betaalt loopt zijn schuld verder op.

[De onrust van schuld] Nu weet ik niet of u wel eens rood hebt gestaan bij de bank. En dan bedoel ik niet een paar tientjes, maar echt duizenden euro. En dan niet voor een hypotheek of zo, maar gewoon echt duizenden euro's in het rood. En je ziet dat je elke maand geld tekort komt en dat je schulden alleen maar verder oplopen. Dan kun je echt in paniek raken. Daar kun je slapeloze nachten van hebben. Want hoe kom je ooit uit dat moeras, waarin je steeds verder aan het wegzinken bent? Als u dat gevoel kent, dan moet u dat nu goed vasthouden. Want zo staan we als mensen vanuit onszelf tegenover God. Als mensen die hun verplichtingen niet nakomen. Want we geven de Here niet de liefde die wij Hem verplicht zijn. En het leven dat wij als een soort huurders van Hem in bruikleen hebben gekregen, dat leven bederven we op allerlei manieren. We vergiften ons hart zomaar met haat, jaloezie, genotzucht of hebzucht. We zijn niet zuinig op ons lichaam. We houden er ongezonde gewoontes op na of houden ons lichaam niet zuiver. Het leven dat de Here ons heeft toevertrouwd gebruiken we niet om Hem in alles te dienen, maar we misbruiken het vele malen. En onze schuld wordt elke dag groter en groter en is eigenlijk niet meer te tellen. En de mogelijkheid dat je hem ooit zult kunnen afbetalen is allang aan de horizon verdwenen. En nu kun je daar je schouders over ophalen. Want ach, wat zal ik me nog druk maken als ik mijn schuld toch niet af kan betalen.

[Dag van de afrekening] Maar toch werkt dat niet helemaal, want de dag van de afrekening komt iedere dag een dag dichterbij. En we kunnen onze ogen en oren er wel voor sluiten, zoals mensen doen die diep in de schulden zitten. Ze maken de rekeningen en brieven van de deurwaarder maar niet meer open. Want daar wordt je alleen maar on-

rustig en ongelukkig van. Maar dan breekt toch de dag aan dat de deurwaarder op de stoep staat met een dwangbevel om je spullen in beslag te nemen en je uit je huis te zetten. En wat moet je dan? Dan verlies je alles. Dan sta je op straat en hebt niets meer. Geen dak boven je hoofd en geen spullen.

En zoals de deurwaarder ons het huis en onze spullen afneemt, zo neemt God ons op de dag van het oordeel ons het leven af. **[God komt opeisen]** We hebben het leven niet gebruikt waar Hij het voor gegeven had, namelijk om Hem lief te hebben met heel ons hart, heel onze verstand en al onze krachten. Ja, we hebben het soms zelfs misbruikt om God uit te dagen en we hebben God vaak boos gemaakt met ons leven. Geregeld hebben we tegen Hem gekozen. Zal Hij dat dan over zijn kant laten gaan? Daar zijn schouders over ophalen? Zal God dan zo onverschillig zijn? Nee, want in God is geen onverschilligheid, maar liefde. Hij zoekt zijn kinderen. Hij zoekt de mens. Hij heeft de mens geschapen om juist in liefde met Hem te leven. Dat is zijn diepe en heerlijke verlangen. En die liefde is zo diep dat Hij geen troost vindt in onverschilligheid. Zijn hart is gekwetst en de mens geeft er blijk van daar weinig boodschap aan te hebben. Ja, wat moet God dan nog met ons?

Dat is dus onze ellende, broeders en zusters, jongens en meisjes. Dat we een enorme schuld hebben tegenover God, omdat we Hem niet de liefde geven die Hem toekomt en ons soms zelfs als zijn vijanden gedragen. En dat we ook niet in staat zijn om hier zelf enige verbetering in aan te brengen. **[Totale onmacht]** Want op de vraag of wij in staat zijn deze wet van God tot liefde te volbrengen, dan moet het antwoord 'nee' zijn. En waarom is het antwoord 'nee'? Omdat we uit onszelf niet in staat zijn tot echte liefde. Want de echte liefde, de liefde waar de Bijbel over spreekt, is de liefde die niet zichzelf zoekt, maar de ander zoekt. Veel van wat vandaag voor liefde wordt verkocht is dat ten diepste niet. Het is uiteindelijk een verlangen naar een ander om wat die ander jou geeft. Je zoekt die ander omdat je wat van hem of haar wil. Zijn aandacht, haar warmte, zijn belangstelling of haar lichaam. Maar de liefde die de Here van ons vraagt is een liefde die zijn vreugde vindt in het geluk van de ander. Die eist niet en vraagt niet, maar geeft. En tot die liefde zijn we uit onszelf niet in staat.

De liefde die God van ons vraagt die kunnen en willen we uit onszelf niet geven. Persoonlijk niet, maar ook als mensheid niet. **[Ook delen]** Want ook als mensheid staan we dus schuldig tegenover God. Want God wil dat we niet alleen Hem liefhebben, maar

ook elkaar. Hij wil dat wij hier op aarde Hem verheerlijken door met elkaar in liefde te leven. Hij wil in ons samenleven met elkaar zijn eigen grootheid, wijsheid en liefde weerspiegeld zien. Maar ook daarin schieten we vreselijk tekort. Want hoe kan God vreugde vinden in onze oorlogen, onderdrukking, oneerlijke verdeling van rijkdommen en bodemschatten, uitbuiting en machtsmisbruik, onze onderlinge ruzies, onze pesterijen, onze jaloezie en onverschilligheid? Al die dingen waarmee zijn mooie schepping bederven. Ook in deze schuld van de mensheid hebben wij allemaal ons aandeel.

[Onze zonden] Ja, nu weten we niet alleen dat er in dit leven de nodige ellende is. We weten ook wat deze oorzaak van deze ellende is. Onze zonden. Er is geen lijden en geen verdriet in deze wereld waar wij mensen geen schuld in hebben. Daar hebben we de bron van de ziekte. De Here had alles zo mooi geschapen, maar wij hebben zijn schepping bedorven en daar zal de Here ons als mensen op afrekenen. God laat de rekening van onze schuld niet altijd open. Ooit komt Hij afrekening houden en dan wil Hij dat we onze schulden betalen. En als we niet betalen, dan zullen we ervoor moeten boeten.

[Jezus betaalt] Maar wie zich in geloof verbindt met Jezus Christus, ontvangt in deze Zoon van God, zijn Verlosser. Hij wil ons verlossen van deze onmetelijk grote schuld. Hij wil uw en mijn schuld betalen. Ja, Hij betaalt de schuld van ieder mens die op Hem zijn vertrouwen stelt en voortaan met Hem in liefde wil leven.

Dat heerlijke feit, broeders en zusters, verandert heel ons leven. Heel onze kijk op onze toekomst en op ons leven vandaag. Het offer van onze Heer Jezus Christus zet alles in een nieuw daglicht. **[Betaling van schuld 1]** Ja, het verdrijft de schaduw van de dood die over ons leven hangt en zet ons leven in het licht van Gods liefde. Maar u zult begrijpen dat we de vreugde hierover alleen kunnen beleven als we bereid zijn om werkelijk stil te staan bij onze schuld tegenover God. Als we onze trots laten varen en de pijn in ons hart toelaten over onze fouten en tekortkomingen. Als we onze trots laten varen en bereid zijn onder ogen te zien dat we de Here, die goede God, zo vaak hebben gekwetst en zijn toorn hebben opgewekt met onze zonden. Als we dus niet gaan schuilen in de groep van de zondaars, maar naar voren komen als gevraagd wordt wie deze zonde heeft begaan. En als we eerlijk belijden: “Here, dat was ik. Ik ben vaak gestruikeld en soms diep gevallen in mijn leven met u. Ik heb U mijn liefde, mijn aanbidding, mijn gehoorzaamheid vaak onthouden. En als u me vraagt of ik schuldig ben, dan is mijn antwoord: “Ja, Here,

ik ben schuldig. Als U mij straft voor mijn zonden, dan handelt U als een rechtvaardig Rechter.”

[Betaling van schuld 2] Maar ook zullen we stil moeten staan bij dat onvoorstelbare wonder, dat God ons al die schuld, al die schuld, kwijtscheldt omwille van het offer van zijn Zoon Jezus Christus. God heeft zijn offer aanvaard als betaling voor mijn schuld en ik sta niet langer rood. Ja, God wil mij zo in Jezus Christus aanzien, dat Hij zelfs geen zonden en schuld meer in mij ziet. Alsof ik ze zelfs nooit had gedaan.

[Betaling van schuld 3] En we zullen moeten stilstaan bij en een begin moeten maken met dat leven dat de Here van de mens, dus van u en mij, vraagt. Dat Hij al vroeg toen Hij ons had geschapen en dat Hij tot in eeuwigheid van ons zal vragen. Namelijk dat wij Hem liefhebben met heel ons hart, met heel ons verstand en met al onze krachten. En dat we elkaar liefhebben als onszelf. Want als we dat niet willen dan zijn de tranen over onze schuld, slechts krokodillentranen die we vergieten omdat we de straf willen lopen, maar niet omdat we ons schuldig voelen over onze misdaden en zonden. Overdenk dus zo moedig en eerlijk uw zonden en schuld en verheerlijk uw Heiland Jezus Christus door Hem te aanvaarden als uw Verlosser en door in Hem een nieuw leven te beginnen. Een leven in liefde voor God en voor uw naaste.

Amen